

Організаційний комітет:

Новіков О.С. – д.е.н., професор, проректор з наукової роботи МНАУ

Єрмаков О.Ю. – д.е.н., професор завідувач кафедри економіки праці та соціального розвитку Національного університету біоресурсів і природокористування України, заслужений економіст України

Погрішук Б.В. – д.е.н., професор, директор Вінницького навчально-наукового інституту економіки Тернопільського національного економічного університету

Калашнікова Т.В. - д.е.н., професор кафедри фінансів Харківського національного університету ім. В.В. Докучаєва

Шебаніна О.В. – д.е.н., професор, декан факультету менеджменту МНАУ

Котикова О.І. – д.е.н., професор, завідувача кафедрою економіки підприємств МНАУ

Крилова І.Г. – к.е.н., доцент кафедри економіки підприємств МНАУ

Мельник І.О. – к.е.н., доцент кафедри економіки підприємств МНАУ

Христенко О.А. – к.е.н., доцент кафедри економіки підприємств МНАУ

Горобченко О.А. - к.е.н., доцент кафедри економіки підприємств МНАУ

Олійник Т.Г. – к.е.н., старший викладач кафедри економіки підприємств МНАУ

Альбещенко О.С. - к.е.н., асистент кафедри економіки підприємств МНАУ

Коваленко Г.В. – к.е.н., асистент кафедри економіки підприємств МНАУ

Екологічні та соціально-економічні аспекти розвитку економіки в умовах євроінтеграції: тези доповідей *Всеукраїнської інтернет-конференції* 9-11 травня 2018 р. / за ред. І.О. Мельник та ін. – Миколаїв, 2018. – с.

Збірник містить матеріали за такими тематичними напрямками: «Екологізація економіки та освіти як чинник стійкого розвитку суспільства», «Регіональні аспекти стійкого розвитку агропромислового комплексу та сільських територій», «Глобалізаційні процеси економіки та їх вплив на розвиток окремих регіонів», «Демографічні та міграційні проблеми регіонів України», «Державне управління: удосконалення і розвиток», «Особливості бухгалтерського обліку та фінансового забезпечення розвитку економіки на макро- та мікрорівні»

Організатор конференції:

Кафедра економіки підприємств Миколаївського національного аграрного університету

Учасники конференції:

Миколаївський національний аграрний університет

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Державний заклад "Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління"

Національна академія аграрних наук України

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Білоцерківський національний аграрний університет

Житомирський державний технологічний університет

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

Харківський національний університет будівництва та архітектури

ДВНЗ "Херсонський державний аграрний університет"

Херсонський національний технічний університет

Херсонський державний університет

ДВНЗ «Криворізький національний університет»

Сумський національний аграрний університет

Львівський національний аграрний університет

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Коршунова Н.В.	ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	85
Кучер А.С.	СУЧАСНИЙ СОЄВИЙ РИНОК УКРАЇНИ	89
Лазарева О.В.	СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	92
Макуха О.В.	ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ ФЕНХЕЛЮ ЗВИЧАЙНОГО НА ПІВДНІ УКРАЇНИ	95
Марченкова Т.П.	РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ ТА СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	98
Олійник Н.М. Макаренко С.М. Боднажевський В.А.	РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ САДІВНИЦТВА В УКРАЇНІ	105
Олійник Т.Г.	УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	107
Покровська О.В.	РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ У МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ	110
Пермякова В.В.	ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА	114

Список використаних джерел

1. Конституція України. К.: Українська правнича фундація, 1996. – 64 с.
2. Котикова О.І. Моніторинг конкурентоспроможності сільського господарства регіону – необхідна складова євроінтеграційних процесів / О.І. Котикова, К.Г. Дідур, Р.В. Душук // Агросвіт – 2017. – № 17. – С. 8-14. – Режим доступу: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream>

ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ ФЕНХЕЛЮ ЗВИЧАЙНОГО НА ПІВДНІ УКРАЇНИ

Макуха О.В., к.с.-г.н., доцент

ДВНЗ “Херсонський державний аграрний університет”

Фенхель звичайний (*Foeniculum vulgare Mill.*) – цінна ефіроолійна, лікарська, пряносмакова, овочева, ароматична, медоносна та декоративна рослина. Фенхель знаходить застосування в офіційній та народній медицині, кулінарії, харчовій, фармацевтичній, парфумерно-косметичній та інших галузях промисловості, у ветеринарії, тваринництві. Корисними властивостями володіють всі органи рослини та її похідні: листя, стебла, корені, насіння, ефірна, жирна олії, анетол, фенхон [1].

В Україні фенхель традиційно культивують у помірних за кліматом західних областях. В останні роки у зв'язку з налагодженням виробництва вітчизняних лікарських препаратів, косметичних засобів, зростанням популярності фенхелю в кулінарії та народній медицині спостерігається значний попит на сировину і, як наслідок, необхідність розширення традиційних меж його вирощування та інтродукції до нових регіонів.

Фенхель звичайний завдяки високому вмісту анетолу, ефірної та жирної олій високо котується на ринку ефірних рослин як незамінна сировина для виробництва парфумів, мила, лікарських препаратів та ін. На сучасному етапі дуже обмежений асортимент ефірних олій, що виробляються в Україні, не задовольняє потреб вітчизняної ефіроолійної та парфумерно-косметичної промисловості. Попит на олії з високим вмістом окремих компонентів (цитраля, евгенолу, анетолу) зростає з кожним роком, на придбання їх за кордоном витрачаються значні кошти [2].

Потреба в лікарській рослинній сировині значно перевищує пропозицію, тому збут на неї гарантований, а ціни порівняно високі. Господарства вирощують, заготовляють та продають фармакологічним підприємствам біля тисячі тон лікарських трав на рік, що на порядок менше попереднього рівня заготівель. Україна забезпечує себе лікарською рослинною сировиною лише на 15-25%, тому в найближчий час особливої конкуренції у вирощуванні лікарських трав спостерігатись не буде [3].

Введення фенхелю до сівозмін півдня України неможливе без аналізу економічних аспектів його вирощування. До завдань досліджень входило визначення основних економічних переваг, перспектив, а також можливих ризиків при впровадженні фенхелю звичайного в культуру на півдні України.

Фенхель звичайний належить до перспективних високорентабельних культур значного потенціалу прибутковості та широкого спектру напрямів використання.

Технологія вирощування фенхелю загальноприйнята в агротехнічному відношенні, не є винятком з технологій вирощування інших сільськогосподарських культур: посіви розміщують у звичайній польовій сівозміні, використовують серійну техніку, наявну в кожному господарстві, добрива застосовують диференційовано з урахуванням вмісту елементів живлення в ґрунті та їх виносу культурою. Рівень рентабельності при вирощуванні фенхелю в господарствах складає 100-150%.

Головними факторами, що зумовлюють економічну ефективність вирощування фенхелю, є високі закупівельні ціни, постійний дефіцит сировини, пов'язаний з незначними обсягами її виробництва внаслідок локального розміщення посівних площ, стабільним попитом на внутрішньому та зовнішньому ринку, зростання популярності та цінності продукції, виробленої з компонентів природного походження на противагу штучно синтезованим, її здатність тривалий час зберігати товарний вигляд та якість. Багатоцільове використання насіння фенхелю в якості сировини для різних галузей промисловості дозволяє охопити одночасно декілька сегментів ринку, звести до мінімуму можливі ризики і успішно позиціонувати продукт на внутрішньому ринку. Крім того, існує можливість залучення додаткових каналів збуту за рахунок експорту продукції до країн Європи та Азії.

Величина прибутку, одержаного з гектару посівів фенхелю, та рівень рентабельності завдяки високим реалізаційним цінам на порядок вищі, ніж при вирощуванні традиційних польових культур, що дозволяє більш ефективно використовувати виробничі площі, суттєво підвищити віддачу вкладених грошових та матеріальних ресурсів.

Фенхель звичайний належить до категорії високоприбуткових, але все ж таки нових для регіону культур, тому при плануванні його вирощування господарствам необхідно завчасно укладати угоди з переробними підприємствами, розробляти маркетингову стратегію реалізації продукції.

Таким чином, вирощування фенхелю звичайного є одним з перспективних, економічно обґрунтованих напрямів розвитку сучасного аграрного бізнесу, важливою умовою стабільного забезпечення сировиною переробної промисловості країни. Фенхель звичайний не належить до культур масового виробництва, але його вирощування навіть на невеликих площах дозволить суттєво покращити показники виробничої діяльності господарств різних форм власності, особливо фермерських, які тяжіють до виробництва

екологічно чистої продукції, використати фенхель як страхову культуру від можливих економічних ризиків.

Список використаних джерел

1. Bown D. Encyclopedia of herbs & their uses / D. Bown. – London: Dorling Kindersley, 1995. – P. 22-383.
2. Эфирномасличные и лекарственные растения, интродуцированные в Херсонской области (эколого-биологические особенности и хозяйственно-ценные признаки) / Работягов В.Д., Свиденко Л.В., Дервянко В.Н., Бойко М.Ф. – Херсон: Айлант, 2003. – С. 50-82, 190-191.
3. Лікарське рослинництво: навч. посіб. / М.І. Бахмат, О.В. Кващук, В.Я. Хоміна, В.М. Комарніцький. – Кам'янець-Подільський: ПП “Медобори-2006”, 2011. – С. 8-63.

РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ ТА СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

**Марченкова Т.П., аспірант, Державна екологічна академія
післядипломної освіти та управління**

Проблему охорони земель, боротьби з їх деградацією піднято сьогодні до глобального рівня, оскільки деградація земель має місце у всьому світі. Основним критерієм деградації земель є ґрунтовий покрив. Результати моніторингу ґрунтів свідчать, що їхній стан в останні десятиліття погіршився і якщо не вжити заходів, замість родючих чорноземів можна отримати деградовані ґрунти. Так, середньорічні втрати ґрунту від водної та вітрової ерозії складають 15 т/га. Це означає, що ґрунтовий покрив країни втрачає